

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 07.02.2023

Dokumentet är daterat: 07.02.2023

The document is dated: 07.02.2023

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Juuso Saloniemi

Pvm / Datum / Date: 07.02.2023

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Veli-Pekka Saajo

Pvm / Datum / Date: 07.02.2023

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Jakelun mukaan

Sähköverkon häviöenergian hankinnasta

Selvityspyynnöt häviöenergian hankinnasta

Sähkömarkkinalain (588/2013, myöhemmin SML) 3 §:ssä määritellyn verkonhaltijan on hankittava sähköverkkonsa häviöenergia sekä sähköverkkonsa käyttöä palveleva varavoima avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyjen mukaisesti (SML 23 §). Hallituksen esityksessä sähkömarkkinalainsäädännöksi (HE 20/2013 vp) 23 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tämä velvoite täyttyy esimerkiksi riittävän kattavalla järjestetyllä tarjouspyyntömenettelyllä tai tarjouskilpailulla taikka hankinnalla sähköpörssistä.

Energiavirasto pyysi maaliskuussa 2022 selvityksiä verkonhaltijoiden häviöenergian hankintamenetelmistä (selvityspyyntö 329/040001/2022), päivätty 11.03.2022). Aikaisemmin Energiavirasto on lähettänyt samasta aiheesta verkonhaltijoille selvityspyynnöt 2016 ((1364/401/2016), päivätty 7.6.2016) ja 2018 ((9/401/2018), päivätty 16.01.2018).

Ensimmäisen selvityspyynnön jälkeen laaditussa valvontakirjeessään ((dnro 1364/401/2016), päivätty 31.10.2016) Energiavirasto katsoi, etteivät suunnatut ja alueelliset kilpailutukset täytä sähkömarkkinalain mukaista avointa, syrjimätöntä ja markkinapohjaista menettelyä. Valvontakirjeessä todettiin lisäksi, etteivät pitkäaikaiset sopimukset häviöiden hankinnassa myöskään ole sähkömarkkinalain hengen mukaisia ja niillä voi olla myös kilpailua rajoittavia vaikutuksia.

Vuonna 2018 Energiavirasto pyysi verkonhaltijoita uudelleen selvittämään häviöenergian hankintamenetelmiään. Saatujen selvitysten perusteella osalla verkonhaltijoista oli edelleen puutteita häviöenergian hankintamenetelmissään.

Vuonna 2022 verkonhaltijoille lähetettiin uudet selvityspyynnöt häviöenergian ajankohtaisten hankintamenetelmien varmistamiseksi. Vuoden 2022 selvityspyynnössä kysyttiin aikaisempien vuosien tapaan verkonhaltijoita, onko häviöenergian hankinta kilpailutettu ja miten kilpailutus on toteutettu. Mikäli hankintaa ei oltu kilpailutettu kysyttiin vaihtoehtoisesti hankkiiko yhtiö häviöenergian itse sähköpörssistä.

Saatujen selvitysten perusteella osalla verkonhaltijoista häviöenergian hankintamenetelmät eivät täyttäneet SML 23 §:n vaatimusta häviöenergian hankinnasta avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyiden mukaisesti. Energiavirasto on vuoden 2022 aikana antanut näille verkonhaltijoille päätöksiä häviöenergian hankintamenetelmien korjaamiseksi.

Vaatus häviöenergian hankinnan kilpailuttamisesta

Hallituksen esityksessä (HE 20/2013 vp, s. 81) todetaan SML 23 §:n vaatimuksen (häviösähkön hankinnasta avointen, syrjimättömien ja markkina-pohjaisten menettelyiden mukaisesti) täyttyvän häviösähkön hankinnalla sähköpörssistä. Energiavirasto katsoo, että häviösähkön hankinnan kustannuksia tulee tarkastella kokonaisuudessaan arvioitaessa SML 23 §:n vaatimuksen täyttymistä. Varsinaisen häviösähkön hinnan lisäksi sähkömarkkinadirektiivin ja SML 23 §:n verkonhaltijoille asettama velvoite kilpailuttaa sähköverkon siirtohäviöiden kattamiseksi käytettävän energian hankinta kohdistuu hankittavan palvelun tuottamisesta perittävään maksuun. Palvelumaksulla tarkoitetaan kaikkia niitä kuluja, jotka verkonhaltijan maksaa häviöenergiasta ja sen toimittamisesta sähkön pörssihinnan päälle. Energiavirasto katsoo, että ulkopuolisen palveluntarjoajan palvelumaksu häviösähkön hankintapalvelusta on kilpailutettava, vaikka häviösähkön hinta olisi sidottu sähkön pörssihintaan.

Häviöenergian hankinnan kilpailuttaminen tarjouspyyntömenettelyllä

Hallituksen esityksessä (HE 20/2013 vp, s. 81) todetaan SML 23 §:n edellytyksen täyttyvän riittävän kattavalla tavalla järjestetyllä tarjouspyyntömenettelyllä. Energiavirasto katsoo, että tarjouspyyntömenettely on riittävän kattava, kun tarjouspyynnöt on lähetetty vähintään 5-10 palveluntarjoajalle. Tarjouspyyntömenettelyn tulee olla syrjimätön. Suunnattu tai alueellinen kilpailutus ei täytä SML 23 §:n edellytystä, vaikka tarjouspyyntö olisi lähetetty määrällisesti riittävän monelle palveluntarjoajalle.

Häviöenergian hankinnan kilpailuttaminen ilmoituksella

Hallituksen esityksessä (HE 20/2013 vp, s. 81) todetaan SML 23 §:n edellytyksen täyttyvän tarjouspyyntömenettelyn lisäksi riittävän kattavalla tavalla järjestetyllä tarjouskilpailulla. Häviöenergian hankinnan kilpailuttaminen julkaistavalla ilmoituksella on tehtävä kanavassa, jossa ilmoitus on tasapuolisesti potentiaalisten palveluntarjoajien nähtävillä. Julkinen ilmoitus kilpailutuksesta voidaan antaa esimerkiksi Julkisten hankintojen HILMA-kanavalla tai kansallisessa lehdessä.

Kansallisessa lehdessä tehdyn ilmoituksen tulee saavuttaa riittävä levikki ja kattavuus. Energiavirasto katsoo, että Helsingin Sanomat täyttää edellytyksen riittävästä levikistä ja kattavuudesta Suomen laajalevikkisimpänä lehtenä. Ilmoitusta ei ole välttämätöntä tehdä juuri Helsingin Sanomissa, mutta muissa lehdissä tehtyjen ilmoitusten kattavuuden ja levikin pitäisi vastata Helsingin Sanomien tasoa. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi julkaisemalla ilmoitus useammassa eri lehdessä.

Jakelu	Sähkön jakeluverkonhaltijat Sähkön suurjännitteisen jakeluverkon haltijat Fingrid Oyj
Tiedoksi	Energiateollisuus Paikallisvoima